

SPREMINJATI ZGODOVINO

MATIJA GABROVŠEK

Pred dnevi sem na eni od hiš na Dunajski cesti v Ljubljani opazil spominsko obeležje v spomin na Danila Zelena, vojaškega vodjo organizacije TIGR, ki je padel v spopadu z italijanskim okupatorjem na Mali gori pri Ribnici in sicer 13. maja 1941. Torej dobra dva meseca pred dnem, ki smo ga njega dni praznovali kot dan vstaje slovenskega naroda.

Že vse od časov slovenske pomladi se nekdanji oblastniki krčevito borijo proti vsakršnim spremembam, pri čemer so, seveda ob asistenci poslušnih medijev, v širšo javnost nadvse uspešno vrgli kopico nesmislov, ki pa so se pri ljudstvu še kako dobro prijeli. Od svaril pred grozečim revanšizmom in ustavljanja desnice do hrepenenja po žlahtni desnici in poudarjanja nacionalnega interesa. Ena najuspešnejših floskul pa je bilo prav svarilo pred spreminjanjem zgodovine.

Pri tem apologetov komunistične partije in njenih naslednic niti najmanj ne moti, da so prav komunisti po vojni najbolj grobo posiljevali zgodovino in z lažmi pitali šolarje vse do konca osemdesetih. Torej v letih, ko sta se nam menda v Jugi cedila med in mleko, ko smo bili vsi bratje in sestre, ko se ni nikomur nič zgodilo in ko smo pravzaprav živeli tako rekoč v demokraciji. Vladarji pa so se dan in noč razdajali za dobrobit ljudstva.

Ampak mi smo štirideset let praznovali kot dan vstaje proti okupatorju dan, ko je Slovenec dvignil roko nad Slovence. Dan torej, ki je vsaj simbolično, če ne celo v resnici, označil začetek bratomornega boja. Dan, ki je naznanil začetek revolucije. Datum resničnega spopada, ko se je resničen domoljub spopadel z resničnim okupatorjem, pa je ves ta čas zamolčan ležal skrit nekje v arhivih komunistične vrhuške, njenih služb in upogljivih režimskih zgodovinarjev. Seveda, ko pa se je vse to dogajalo še globoko v času, ko so bili komunisti in nacisti še zavezniki.

Podobna je tudi zgodba z ustanovitvijo Osvobodilne oziroma Protiimperialistične fronte, kjer blage volje še danes praznujemo dan, ko se je slovenska partija obrnila proti zahodnim zaveznikom.

A je že tako, nismo ne prvi ne zadnji, kjer je zmagovalec pisal zgodovino. Vedno in povsod je tako, razlike so le v stopnji profesionalnosti in pokončnosti zgodovinarjev, ti pa sta seveda neposredno odvisni od (ne)demokratičnosti politične situacije. Zaradi tega je vsaka polpretekla zgodovina, kjerkoli na svetu, nujno preveč subjektivna. Tudi v idealnih družbenih razmerah, kjer politika ne bi popolnoma nič vplivala na pisanje zgodovine, bi še vedno obstajal zgodovinarjev osebni pogled, osebne preference, morda celo osebna vpletenost. Za primerjavo lahko vzamemo družino z več otroki. Ko bodo odrasli, je zelo verjetno, da bodo njihovi pogledi na družino pogosto različni. Ne v podatkih, zagotovo pa v doživljanju in razumevanju odnosov.

In prav zato je zahteva po nespreminjanju zgodovine že v osnovi nesmiselna. Ker je polpretekla zgodovina nujno pristranska in kot taka potrebna obnavljanja, vključevanja novih podatkov in pogledov z večih plati. Objektivizacija zgodovine ni nekaj slabega, še manj nenormalnega. Je popolnoma normalen in celo nujen del procesa. Če temu ne bi bilo tako, zakaj bi se torej danes še kak zgodovinar ukvarjal z Napoleonom ali s Stalinom?

Ali pa bomo dali prav tistim zgodovinarjem in politikom, ki danes svarijo pred spreminjanjem zgodovine, do leta 1989 pa se ob dnevu vstaje niso niti enkrat oglasili in povedali prave resnice, pa čeprav so jo gotovo poznali? In naj jim verjamemo, da je razen teh nekaj očitnih laži vse drugo resnica?

(Časnik.si)

Ali Slovenija lahko bankrotira?

Slovenija je pretekli četrtek, 2. avgusta, doživela še eno znižanje bonitetne ocene. Glavni razloga za to so težave največjih slovenskih bank. Bonitetna agencija Moody's je oceno kreditnega dolga naši državi znižala z »A2« na »Baa2« na kar so se finančni trgi odzvali z višjo zahtevano donosnostjo državnih obveznic; ta je preseгла kritičnih 7 odstotkov. Na znižanje bonitetne ocene se je v pogovoru za sobotno izdajo mariborskega Večera odzval direktor Združenja bank Slovenije France Arhar.

Na vprašanje ali lahko jeseni pričakujemo bankrot Slovenije je France Arhar najprej pojasnil, da bankrota države nikoli ne moremo primerjati s stečajem ali prisilno poravnavo pod-

jetja. Država po njegovih besedah bankrotira, ko na dogovorjen dan ne more poravnati svojih obveznosti. Glede na roke zapadlosti obveznosti po njegovi oceni ni pričakovati, da bi se lahko Sloveniji jeseni zgodil bankrot, ker je večji del letošnjih obveznosti zapadel v začetku leta, ko so zapadle v izplačilo določene obveznice. Pri tem ne bi smeli pozabiti, da ima država precej denarja deponiranega v bankah, čeprav ta denar izvira iz zadolžitve.

Glede na stopnjo zadolžitve države je za Arharja večja kredibilnost in najboljše signal za trge, da »pokažemo, da smo sposobni spremeniti rezultate gospodarjenja postopoma, kakor smo jih tudi poslabšali«. Po njegovem mnenju

je to tista pot, ki vodi k realnim pričakovanjem, da bo naš deficit manjši, a da bomo kljub temu sposobni pospešiti gospodarsko rast.

Varčevanje v kombinaciji z rastjo in pozitivnim trendom je zanj najpomembnejše. A ta trenutek tega ni, ker je država z varčevanjem, torej z umikom s trga, z zmanjšanjem povpraševanja negativno vplivala na rast. Poiskati je treba način, kako se da tudi mimo kreditov vplivati na investicije. Arhar bi naredil vse, da ne bi prišlo do tega, ko bi morala država Bruselj zaprositi finančno pomoč. Prepričan je, da imamo možnost za prave korake. Pri tem je treba imeti pred očmi, da nam tovrstna odvisnost od Bruslja jemlje svobodo.

Rokovnik za volitve

Državna volilna komisija je sprejela rokovnik za izvedbo opravil za volitve predsednika države. V njem je tudi uradno potrdila v javnosti že predstavljene roke. Obenem je sprejela obrazca za podpis podpore volivcev oziroma poslancev kandidatom.

O novem predsedniku države bomo volivci (tudi slovenski državljani, ki živimo v Argentini) odločali v nedeljo, 11. novembra, morebitni drugi krog bo 2. decembra. Roki za volilna opravila bodo začeli teči 20. avgusta, uradna volilna kampanja se bo začela 12. oktobra.

Kandidati, ki bodo kandidirali s podporo volivcev ali s podporo poslancev, bodo lahko podpise podpore zbirali od 20. avgusta do 17. oktobra. Ta dan bo hkrati tudi zadnji, ko bo na državno volilno komisijo še mogoče vložiti predloge kandidatur. Uradni seznam bo komisija, potem, ko jih bo preverila, objavila 26. oktobra. Do 17. oktobra bodo morali kandidati sporočiti tudi organizatorja volilne kampanje in podatke o odprtju posebnega transakcijskega računa, na katerem bodo zbirali sredstva, namenjena financiranju kampanje.

Kandidate za predsednika države lahko predlagajo poslanci državnega zbora, politične stranke in volivci. Tisti, ki kandidira s podporo poslancev, mora zbrati podpise vsaj desetih poslancev. Strankarski kandidat potrebuje podpise najmanj treh poslancev ali najmanj tri tisoč volivcev. Tisti, ki kandidira s podporo volivcev, mora zbrati podpise najmanj pet tisoč volivcev.

ZA ALOJZA REBULO

Pomembno italijansko odlikovanje

Italijanski predsednik Napolitano je tržaškega pisatelja imenoval za velikega častnika viteškega reda za zasluge za Republiko Italijo. To je drugo najvišje državno odlikovanje na področjih kulture, gospodar-

stva, javnega ali človekoljubnega dela.

Najbrž je na to podelitev vplivala tudi večja medijstva in založniška odmevnost projekta Rebula, ki ga je izvedla Knjižnica Dušana Černeta iz Trsta v sodelovanju z založbo Edizioni San Paolo iz Milana in s finančno podporo deželne uprave FJK. Kulturni projekt namreč temelji na izdaji treh Rebulovih del v italijanskem prevodu. Med leposlovnimi spisi šempoljskega pisatelja so pristojni izbrali uspešen roman *Nokturno za Primorsko*, ki govori o treh totalitarizmih XX. stoletja ter o čutenju in trpljenju primorskega človeka. Prevedla ga je Martina Clerici, mag. Božo Rustja pa je napisal spremni

esej o pisatelju, o protagonistu romana, duhovniku-mučencu Filipu Terčelju (1892–1946), ter o primorski polpreteklosti.

Za ta roman so slovenskemu pisatelju meseca marca v kraju Riva del Garda podelili literarno nagrado Mario Rigoni Stern. Pri založbi San Paolo sta izšli še dve deli, s katerima imajo italijanski bralci zao krožen vpogled še v Rebulovo teološko in esejistično ustvarjanje. Zbirka esejev, razmišljanj in predavanj *Da Nicea a Trieste* (Od Niceje do Trsta) prinaša izbor besedil, ki jih je pisatelj v tridesetih letih (med 1977 in 2007) napisal v italijanski, zlasti ko je bil naprošen, da kot slovenski mislec italijanski ali mednaro-

dni javnosti predstavi kako duhovno, kulturno ali zgodovinsko temo. Za predstavitev Rebulove teološke misli je Knjižnica Dušana Černeta izbrala zbirko šestih teoloških in filozofskih meditacij *Smer Nova zemlja*, ki jo je že leta 1976 prevedel p. Franc Husu, a je ostala v tipkopisu. Prof. Marino Qualizza je besedilo uredil in napisal teološko spremno besedo. Pod naslovom *Destinazione Nuova Terra* je izšla januarja letos.

Obvestilo o odlikovanju je pisatelj prejel ob 88. rojstnem dnevu v drugi polovici julija. Kdaj bo vročitev visokega italijanskega odlikovanja, še ni bilo določeno.

(Novi glas, Gorica/Trst)

VTISI IZ SLOVENIJE

Kjer so nebesa bliže

(Od našega dopisnika)

Priti na Svete Višarje je poseben užitek. Že ko stopiš na vrh, je začutiti oster svež gorski zrak, ki v pljučih vzbudi neverjetno energijo. Ker pa običajno ne prihajamo kot turisti ampak kot romarji, bo kar držala agencijska propaganda Višarij - kjer so nebesa bliže. Stoletna cerkva z Marijinim kipcem in poslikavami Toneta Kralja posreduje še dokončni člen uresničitve propagandne.

Cerkva je tudi na stičišču treh mej, zaradi česar se vsako leto srečujejo na vrhu tri dežele, tri škofije, trije narodi, pa tudi tri Slovenije.

Prvo nedeljo v avgustu je na Svetih Višarjah nekaj neuraden letni zaključek poletnih prireditev, ki so namenjene vzdrževanju stika matične Slovenije s slovenskim življenjem izven političnih meja Republike Slovenije. Kar je pred tolakimi leti začel izseljenski duhovnik Vinko Žakelj, nadaljujejo njegovi kolegi iz Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba.

Rafaelova družba dvakrat na leto pripravi Višarske dneve mladih, enkrat ravno v dnevih pred romanjem. Na njih je poleg navezovanja stikov in druženja mnogo časa namenjenega spoznavanju in preučevanju slovenske problematike. Letos je pogovor vodil prof. Stane Granda. Veliko več vam bosta pa gotova pripovedovala Jožko in Sandi. - Ta srečanja so ustvarila skupino mladih, ki jih je veselje pogledati. V njej so predstavniki tako ene kot druge in tretje Slovenije. S tem, da ima starostno omejitev, si že od začetka prizadeva poskrbeti za pomlajenost svojih vrst.

Na samo nedeljo se že kar zgodaj zjutraj zbere v Žabnicah skupina pohodnikov, ki romajo na stari način - peš. Že res, da ob poti ne dobiš več polen, da bi jih - za pokoro in dobro počutje v zimskih dneh - prinesel na vrh, je pa vseeno prijeten napor, ki ga ob molitvi križevega pota nameniš v zahvalo ali prošnjo.

Ko je pravo jutro mimo, se začne polniti prostor za cerkvijo, ki je vsako leto lepše urejen. Letošnji predavatelj je bil predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti prof. dr. Jože Trontelj. Svoje misli je razvil pod naslovom »Etične vrednote - up za prihodnost.«

Predavatelj je dobil vsesplošno odobravanje tako s ploskanjem kot z osebnimi čestitkami, ura pa se je počasi bližala poldnevu, ko je upokojeni koprski škof Metod Pirih v družbi duhovnikov izseljencev daroval mašo. Med mašo je prepeval cerkveni mešani zbor iz Podbrezj z dirigentom Janezom Kozjekom.

Na začetku svoje pridige še je škof Pirih spomnil dr. Lamberta Ehrlicha, rojaka iz Žabnic in velikega ljubitelja

Sv. Višarij, ki je pred 70-letji bil umorjen v Ljubljani (spomnili so se ga tudi med kulturnim programom), nato pa svoje besede usmeril v sedanje pojave, ko mnogi, »ki so prejeli sv. krst in različne druge zakramente, ne živijo iz krstnega dostojanstva. Nekateri iščejo življenjski smisel v različnih sektah, mamilih in drugih zasvojenostih. Precej vernih živi, kot da Boga ne bi bilo. Smisel svojega življenja vidijo predvsem v pridobivanju materialnih dobrin in uživanju.

vanju. Med nami je veliko verskega neznanja in moralne sprevrženosti. Mnogim je vseeno, kaj je resnica in kaj je laž, kaj je dobro in kaj je zlo. Razjeda nas ne samo gospodarska kriza, ampak tudi moralna kriza, ki ocenjuje dejanja predvsem po tem, ali so prijetna ali ne, ne pa po tem, ali so dobra ali slaba. Mnoge moralne držbe, ki so bile nekdanj med nami samoumevne, so se izpraznile in oslabele. Vendar »lahko kot katoličani največ naredimo za duhovni in kulturni napredek našega naroda s svojo zvestobo evangeliju in z življenjem iz evangelija. Vsaka slovenska katoliška skupnost doma in po svetu je kakor vinograd. Kako se vinogradnik trudi, kaj vse naredi od obrezovanja, oranja, gnojenja do zadnjega škropljenja, da bi trte dobro obrodile. Ves ta proces, ki ga vinogradnik vrši v vinogradu, je treba prenesti na duhovno področje in ga uresničiti v sebi. ... Naj višarska Marija, kraljica miru, upira svoje oči v nas, nam kaže Jezusa in pravo usmeritev, da bomo tudi v prihodnje Slovenci med seboj tesno povezani ter povsod polni sonca, vedrine in upanja.«

In spet se napolni prostor za cerkvijo, kjer bo še nekaj točk kulturnega programa. S cerkvenega kora se tudi zbor preseli in zapoje nekaj narodnih pesmi. Med pozdravi so izstopale besede državnega sekretarja Matjaža Longarja, prof. Lojzeta Peterleta in Mojce Kucler Dolinar. Tudi Franci Žnidar, predsednik društva Zedinjena Slovenija je vsem navzočim prinesel pozdrave rojakov iz Argentine. Z avstrijske Koroške pa so prišle tri mlade pesnice: Verena Gotthard, Kvina Hutterer in Amina Majetič so recitirale nekaj svojih del.

Kot zadnjo točko, ki jo je povezovalc spretno ovil v skrivnostno pričakovanje, pa je bil nastop podbreškega zbora s pesmijo Pesem o rojstvu. Dirigent se je za solistični vložek na hitro - beseda ni konj - zmenil z Markom Finkom in skupaj so nas razveselili s hudomušno pesmijo.

Družabnost je stalno prisotna (tudi letos so Števerjančani gostili s kozarčkom njihovega belega), zdaj pa se razbohoti ob improviziranem pikniku v zeleni senci ali na terasi Pri Juretu, ki je skoraj obvezna 'postaja' na višarskem romanju. A ne vsi: prijatelj Ivo vsako leto skoči še na bližnje vrhove Lovcev. Ne sonce ne vročina ga ne ustavita (kakor ga lansko leto ni slabo vreme, ko je z dežnikom šel do vrha!).

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Najbolj odmevna je bila zadnje dni stavka podzemskih železnic, ki je med koncem tedna, predvsem pa prve delavne dni spremenila mesto in dohode v pravi kaos. A ne gre pri tem le za povišice plač ali delovne pogoje, temveč je v ozadju celotna strategija vlade, kako se znebiti težkega problema transporta.

Ko ni denarja. Kot smo že večkrat omenili in kot se dogaja tudi na drugih področjih, se problem osredotoči v pomanjkanju sredstev. Ob nastopu Kirchneristične vlade je težak socialni položaj narekoval subvencije transportu, predvsem da se olajša položaj delavstva. Demagoško postopanje in obilna sredstva so potem dopustila, da je v teku let nominalna cena ostala skoraj nespremenjena, medtem ko je inflacija krepko pritiskala na ostalih področjih. Podobno se je dogajalo z javnimi storitvami (elektrika, plin, voda). Kaos na energetskem področju je povzročil, da se danes ogromna sredstva vlagajo v uvoz petroleja in plina, brez katerih se država ustavi. Vedno manj denarja pa je za demagoške subvencije. Zato je vlada najprej uvedla kartico SUBE, brez katere je v teh dneh vožnja na področju Vel. Buenos Airesa skoraj še enkrat dražja. A tudi to bo kmalu spremenjeno in bodo uvedene različne cene tudi z uporabo kartice. A kljub temu bodo kmalu potrebne nove »aktualizacije« (povišanja) tarif transporta in tudi drugih storitev. Vendar vlada noče plačati politične cene, ki jih bodo te povišice zahtevale. Zato hoče preložiti »krivdo« na druge rame. Tak je primer podzemskih železnic, ki jih hoče vlada nasilno predati mestu, seveda brez potrebnih denarnih sredstev za vzdrževanje. Podjetje je namreč grobo deficitno, mesto pa tudi nima denarja, da bi ga vzdrževalo. Tega se dobro zavedajo tudi uporni podzemski sindikati. Res je, da se z njimi nihče ne usede za pogajanja, ker se vlada izgovarja na mesto, mesto pa na vlado. Vedo, da jim bo lažje pritiskati na Macrija, ker jih bo podpirala gospa Cristina. Kirchnerizem pa želi preložiti na druge rame tudi ves ostali transport. Sklical je že »trojno komisijo«, kjer naj bodo zastopani država, mestna vlada in provinca Buenos Aires. Namen tega je, da tudi avtomobilski transport prevzameta mesto in provinca in ga seveda denarno zalagata. To je vedno bolj kritično, ker je župan Macri v bojnem stanju s predsednikom, ta pa kruto napada tudi guvernerja Sciolijsa. Vsi

pa si umivajo roke spričo kaotičnega stanja transporta. Seveda, žrtve te igre so ubogi ljudje, ki se trenutno še poceni prevažajo, a v stanju, ki ni primeren človeškemu dostojanstvu in je tudi življenjsko nevaren. Primerov tega je dovolj.

Ko tudi province nimajo denarja. Avtonomno mesto Buenos Aires je eno redkih okrožij, ki za normalno delovanje ni vezano na izredna sredstva iz državne blagajne. Kot menijo razni opazovalci je to trn v peti sedanje vlade. S preložitvijo podzemskih železnic in drugega transporta na mestne rame hoče predsednica ustvariti to potrebo in politično uničiti Macrija. Isto se dogaja z buenosaireskim guvernerjem, ki ga želi gospa Cristina tudi odstraniti, ker mu ne zaupa in v njem vidi tekmeca. Ves ta položaj prizadeva provinca, ki morajo biti popolnoma poslušne diktatom iz vladne palače, sicer jih ta finančno zadavi. A pričel se je upor. Cordobski guverner De la Sota se je že pritožil na Vrhovno sodišče, z namenom, da mu država vrne »pokojninski sklad«. Po isti poti hodi socialistični guverner province Santa Fe, ki nagovarja še Sciolijsa, naj stori enako. Zadeva je takale: ko je Menem uvedel privatne pokojninske družbe, je država ostala brez potrebnih dohodkov za normalno upravo pokojnin. Zato je vsaka provinca odstopila 15% skupnega denarja, da je prispevala v ta sklad. Kirchner je pokojninske družbe ponovno podživil, zasegal sredstva a ni odpravil tega prispevka. Tako je pokojninski sklad bogat in zalaga vlado, provinca pa obubožane, odvisne od zveznega prispevka, ki je pravzaprav njihov denar. Vsota tega sklada znaša letno okoli 9.500 milijonov pesov; skoraj polovica pripada provinci Buenos Aires. S tem denarjem Scioli ne bi imel toliko težav, in seveda gospa predsednica ne toliko moči.

Kdo bo krmari. Posebnost sedanje vlade je v tem, da sta dejansko kapitan in krmar ista oseba. Vse je odvisno od gospe predsednice, ki zaupa le zelo omejenemu krogu sodelavcev. Doslej so nekateri omenjali, da je krmar državni tajnik za trgovino, osovraženi Guillermo Moreno. Sedaj pa njegova zvezda toni, raste pa el Axel Kicillof: mlad, predrzen, brez smisla za meje in dostojne odnose. Brezobzirno posega na področja, ki mu niso podrejena in grabi vedno več oblasti. Ima neko prednost: ni tako neotesan kot Moreno, a je enako napadal. Gospe je všeč. Bo on novi krmar? Kaj vse nas še čaka.

Maribor v Benetkah

V sklopu 13. arhitekturnega bienala v Benetkah bo v ponedeljek, 27. avgusta, odprla vrata Galeriji A+A, ki bo prevzela vlogo Slovenskega paviljona.

V njej bo na ogled projekt arhitekta Toma Kovača 100-letno mesto (Maribor), ki predstavlja arhitekturno in urbanistično vizijo mesta v prihodnjih 100 letih. V Kovačevem projektu 100 Year City (Maribor) / 100-letno mesto (Mari-

bor) je sodelovalo več kot 1000 ljudi z vsega sveta. Rezultat je več kot 100 izbranih projektov 23 univerz, fakultet in arhitekturnih šol, na katerih je pod mentorstvom 37 priznanih strokovnjakov ustvarjalo prek 400 študentov iz 11 držav, so sporočili iz službe za odnose z javnostmi Slovenije na 13. mednarodni razstavi. Na letošnjem arhitekturnem bienalu v Benetkah,

ki bo potekal od 29. avgusta do 25. novembra pod motom Skupni temelji, bo sodelovalo 55 držav. Kurator bienala je britanski arhitekt David Chipperfield. Na letošnjem bienalu bo predstavljenih 58 projektov, pod katere se podpisujejo 103 arhitekti, fotografi in drugi umetniki. Arhitekturni bienale v Benetkah od leta 1980 ponuja najpomembnejši pregled sodobne arhitek-

ture v svetu. Na dve leti se izmenjuje z likovnim bienalom. Na ogled je v osrednjih bienalnih prizoriščih - v Giardinah in Aresanalu ter v posameznih manjših razstaviščih po Benetkah. Slovenija se že vrsto let v sklopu bienala predstavlja v beneški Galeriji A+A. Komisar, avtor in projekta so izbrani na javnem razpisu. Letošnji komisar projekta je Peter Tomaž Dobrila.

TUCUMAN

Obisk veleposlanika g. Mencina

Tucumanski guverner José Alperovich je povabil veleposlanike držav Evropske Unije na tridnevni obisk province Tucumán. Slovenski veleposlanik g. Tomaž Mencin je nekaj dni prej telefonsko izrazil željo, da bi se rad srečal s Slo-

dobrodošlico in orisala delovanje šole. Osnovnošolci so nam nato zapeli *Mi se imamo radi* pod vodstvom ge Olge Žakelj.

Sedaj je bila dana beseda gospodu veleposlaniku. Govoril je o Sloveniji, o osamosvojitvi, o svojem delu v državah, kjer ima poslanstvo. Tudi o naših dolžnostih do Slovenije, in o tem, da smo poklicani, da argentinskega okolju damo spoznati Slovenijo. Škoda, da je moral veleposlanik govoriti v kasiljščini, da smo ga vsi razumeli. Sledile so prelepe slike Slovenije, ki jih je pravila ga. Darja. Nato se je razvila živahna debata o raznih političnih in konzularnih vprašanjih.

Inž. Jože Žakelj je v imenu skupnosti izročil darili - g. Tomažu tipičen tukumanski plet, ge. Darja pa bombonjero z sladkimi dobrotami iz sladkornega trsa, glavni tukumanski pridelek.

Po končanem uradnem delu smo se še dolgo zadržali pri osebnem pogovoru ob kavi in dobro-

venci, ki živijo na severu Argentine.

Slovenska šola Janeza Evangelista Kreka je prevzela pripravo srečanja. Inž. Ana Žakelj ravnateljica šole in lic. Ivanka Žakelj, učiteljica, sta s pomočjo sester in bratov, poslali elektronska obvestila vsem dosegljivim rojakom.

In zbralo se nas je kar lepo število: okoli 60 ljudi, večina že potomci Slovencev, rojeni že v Ar-

gentini. Lep okvir druženju je dal salón aristokratske vile na glavnem trgu San Miguel de Tucumán kjer deluje Ente Provincial del Turismo. Vilo nam je dal na razpolago ravnatelj te ustanove. Prostor je bil prijetno okrašen s slovenskimi šopki, na steni pa velik perspektivni zemljevid Slovenije.

V to prijetno vzdušje je prišel g. Tomaž Mencin z ženo go. Darjo Zorko Mencin. Pozdravili smo ju z navdušenjem. Združili smo tudi proslavo ob 21-letnici neodvisnosti, zato sta učenca šole Mileva Strehar in Marko Lizarraga Muhic prinesla argentinsko in slovensko zastavo. Zapeli smo obe himni. Napovedovalec Juan Pablo Rébola je v kasiljščini predstavil visokega gosta, nato jima je inž. Ana Žakelj v slovenščini izrekla

tah, ki smo jih vsi prispevali.

G. Mencin se je imel priljubljenost, da se je srečal z raznolikimi ljudmi. Bili so 80-letniki: upokojeni univerzitetni profesor termodinamike Marko ter inž. Šircelj, ki je bil dolga leta glavni vodja železniških delavnic v Tafi Viejo, oba že rojena v Argentini. Bila je tudi hčerka starejšega občana Hreščaka. Sin in vnuk ge. Telič Muhič. Prava zanimivost je bila družina Čekada, ki je prišla od 500 km daleč, praktično skoraj z bolivijske meje. Omenim naj še nekaj priimkov, da ostanejo v arhivih: Draksler, Ferjančič, Cigale, Poberšnik, Strehar, Cotič, Rudolf, Šuklje, Boštjančič. Niso se mogli udeležiti druženja, pa so zavedni potomci Slovencev, duhovnika Urbanč in družina Tomšič.

Udeleženci so bili navdušeni. Izrazili so željo, da se naj ponovijo taki obiski, ali vsaj tako druženje.

Bili smo hvaležni g. Veleposlaniku in gospe za tak lep in prisrčen obisk: najlepša hvala!

Jožejka
Debeljak Žakelj

MEŠANI PEVSKI ZBOR SAN JUSTO

Hvala za vse milosti!

Globoka hvaležnost je vrela iz grl članov in prijateljev Meša-

ka zbora, prof. Andrejka Selan Vombergar in Andrej Selan, ki je

vem nastopu v Trstu, ko so peli V večernem žaru, videli objokane

nega pevskega zbora San Justo pri sv. maši 1. julija. Hvaležnost Bogu za dar petja, za doživetja in izkušnje na poti, za srečanja, za spoznanja in poznanstva, za srečno vrnitev iz Slovenije in zamejstva, za vse, kar so mogli posredovati in prejeti v dneh, ko sta se oba svetova prepletala.

Zahvalna daritev v stolnici je bila uvod v dogajanje, ki se je nadaljevalo v dvorani Našega doma. Običajni zajtrk je bil tokrat v bolj slovesni, praznični varianti. Poleg gala obleke miz, dišečih šopkov in kave, pa peciva, je bilo razstavljeno slikovno gradivo obiska pevcev in objave nastopov, intervjujev, poročil v medijih, kot so Družina, Goriški prostor, Gorenjski glas, Demokracija, cerkveni list krške škofije Nedelja in Kažipot.

Z besedami, polnimi topline, sta se zahvalila pevcem in Selanovima dvema - očetu in hčeri - povezovalc Toni Rovani in gospe predsednica Mici Casullo. Oba sta poudarila, da smo sanjuščani res ponosni na zbor. Dirigent-

pred štiridesetimi leti ustanovil ta zbor, sta prejela v znak zahvale in občudovanja za njuno delo šopek rož.

Čeprav nismo bili v živo na

priznanje in zahvala za ohranjanje slovenske pesmi v zdomstvu, Borštnikovo priznanje občine Cerklje in kulturnega društva Davorina Jenka Cerklje, Marije Kern

turneji, smo si mogli ustvariti dovolj točno sliko. Med poslušanjem izvajanj Mise criolle in še drugih skladb, so se na zaslonu pojavljali utrinki s potovanja. Bili smo tako v Adergasu, v Cerkljah, pri izviru Soče ...

Prof. Selan Vombergarjeva pa je ta prikaz še popestrila z anekdotami, izkuštvami, podatki. Tako je, na primer, povedala, da so na pr-

ob 40. obletnici zbora na turneji po Sloveniji in pa župana Cerklje Franca Čebulja.

K uspehu obiska sta veliko prispevali dobra volja in organiziranost, saj je vsak član skupine imel točno določeno nalogo. Vsi pevci so bili deležni aplavza, posebno pa še solisti, instrumentalisti, Marcelo Brula, ki s svojim znanjem bogati kakovost izvajanja zbora in pa Ivana Tekavec, napovedovalka.

Ta skupni zajtrk pa je imel še zvočni posladek. V živo smo poslušali izvedbo *Dajte, dajte!* in *Póngale por las hileras*. Rajsko lepo!

K. J. Q.

ŽIVI ROŽNI VENEC

Srečanje molivk in molivcev

Kraljica presvete-

ga rožnega venca.

V lavretanskih litaniyah je med drugimi vzklik tudi ta. »Za dosego božje pomoči je rožni venec gotovo najprimernejše in najučinkovitejše sredstvo«, je zapisal papež Pij XII. Med nami je gibanje živega rožnega venca ustanovil msgr. Anton Orehar. Vsako leto se srečujemo, da si damo novega zagona. Letos smo se srečali v nedeljo, 29. julija. Pred Najsvetejšim smo najprej molili rožni venec.

Po blagoslovu je bila sveta maša, ki jo je daroval msgr. Mirko Grbec. Pri maši je bilo ljudsko petje; na orglah nas je spremljal Janez Žnidar. Pri priditvi je duhovnik govoril o pomembnosti molitve rožnega venca. Posebej je omenil, da je ta molitev ustna in premišljiva, ko v skrivnostih mislimo na Kristusovo otroštvo, njegovo javno delovanje, trpljenje in smrt ter poveljanje. Omenil je papeže, ki so priporočali molitev rožnega venca. Tudi,

da je Marija pri vseh prikazovanjih naročala vidcem, naj vsak dan molijo rožni venec, ki je najbolj ljudska molitev. Končno je rožni venec molitev slovenskega naroda, saj so ga naši predniki zvesto molili in z njim častili Božjo Mater Marijo.

Po maši je Dominik Oblak prebral dve pesmi o rožnem vencu in resnično zgodbo iz druge svetovne vojne. Jezuitska hiša v mestu Hirošima je bila obvarovana, ko so Američani vrgli atomsko bom-

bo. Vsi duhovniki, ki so bili v njej, so ostali živi in brez posledic. V tej hiši so vsak dan molili rožni venec.

Marjetka Selan je podala poročilo o gibanju ŽRV, ki šteje danes 689 molivk in molivcev. S pesmijo »Zmagala si Devica slavna« smo zaključili srečanje in si obljubili, da se bomo prihodnje leto zopet sešli v čim večjem številu, saj živimo v težkih časih in potrebujemo božjega blagoslova.

m. m.

PO VRNITVI IZ SLOVENIJE

Pogovor z Julio Sarachu

Poročali smo v tem tedniku (št. 18, 17. maja) da je bila pesnica in prevajalka Julia Sarachu, objavljena v Slovenijo. V njeni založbi Gog y Magog je bila izdana že vrsta prevodov slovenskih pesnikov. Udeležba na delavnici je naredila to priložnost bistveno drugačno od prejšnjih obiskov. Zanimivo je torej spoznati njene vtise in odgovore na razna vprašanja. Tukaj glavni povzetki pogovora:

»Iz centra za slovensko književnost sem dobila povabilo za udeležbo na delavnici prevajanja v Sežani. Vse skupaj nas je bilo sedem. Poleg mene še francosko govoreča pesnica iz Alžira, Grkinja, Ukrajinec, Bask in pesnik iz Malte. Prevajali smo naše lastne poezije v jezike vseh nas. Program je potekal pod krovom Evropske unije in je bil usmerjen prevodu jezikov ne velikih držav oz. narodnosti in hkrati interakcija z razširjenimi jeziki, kot na primer španščina, zaradi katere sem bila sploh sklicana.«

»Skušnja je bila zame enkratna in prilika koristna. V Argentini sem imela možnost udeležbe na festivalih poezije, literarnih delavnicah, a nikdar nekaj podobnega, ker delavnice prevajanja niso pogoste, in ker sploh, kar je v zvezi s tujo književnostjo, je sila malo razvito, tako v knjižnem svetu, kot na Buenosaireski univerzi. Verjetno je vzrok, da živimo v prostrani deželi in celini, ki ima skoraj en sam jezik, ne kot v Evropi, kjer ljudje potrebujejo poznati druge jezike za malo manj kot za vsakdanje življenje. Po drugi strani je pa španščina drugi najbolj govoren jezik na svetu in tako je skoraj vse prevedeno v le-tega. Tako da se na tukajšnji univerzi vsa tuja dela študirajo v prevodu in ne v originalu. Kljub temu, ali ravno zato, smo s skupino kolegov ustanovili leta 2004 založbo Gog y Magog, z glavnim namenom izdajanja tuje poezije, če le mogoče dvojezično. Tako je tudi z deli slovenskih pesnikov.«

»Delavnica se je razvijala v glavnem v angleščini, a ker smo delali v skupini in imeli priliko pogovora z vsakimi od

avtorjev, nam je uspelo obdelati besedo za besedo vsako sliko, stavek, zelo natančno, do visokega učinka, kar zadeva kakovosti prevoda. Bivali smo v hotelu Grahor v Dani pri Sežani, delali šest ur na dan, tri dopoldne, tri popoldne. Včasih vsi skupaj, včasih po parih, a tudi vsak zase.«

»Ko se je delavnica končala, smo imeli javno branje v kulturnem centru Škuc; na koncu Starega trga je bil postavljen oder, bilo kar veliko ljudi, ljubljanski pisatelji, redni obiskovalci Škuca in mimoidoči. Bilo je prijetno junijsko popoldne. Zelo lepo mi je bilo da sem imela priliko brati naglas na ljubljanski ulici nekaj pesmi, navdihnenih na slovenskih idejah, ki sem jih podedovala in imam globoko zasidrane v srcu. Drznem si reči, da so pesniško gorivo v žilah.«

»Moj sin je bil tako sproščen in vesel, kot ga še nisem bila prej videla. Čeprav je to tretji moj obisk Slovenije, je nikdar nisem opazovala z vidika čistoče, urejenosti na ulicah, lepega vedenja ljudi, možnosti uživati sprehoda po gozdu deset minut iz središča mesta... Vse to, in še marsikaj, naredi življenje za družino zelo drugačno. Opazila sem, da ni tako pomembno imeti več ali manj denarja, temveč živeti v miru, kar je v Buenos Airesu skoraj nemogoče, tako za revne kot bogate.«

»Imela sem tudi priložnost spoznati Svetlano Makarovič. Res sem ji hvaležna,

ker je kljub artrozi in kljub temu, da bo kmalu operirana, da hodi s pomočjo palice, skočila do Ljubljane samo zato, da sva se sestali. Zelo prijazno je tudi pristala na to, da izdam njena dela v svoji založbi, in odgovorila na vprašanja z vso dobro voljo. Lahko rečem da je sila lucidna oseba, ne glede na to, če se strinjaš ali ne z določenimi mnenji, in zelo dobro pozna družbo v kateri živi, in je torej sila zanimivo prisluhniti njenemu opisovanju. Mislim da je včasih zavrnela na ker je odsev temnih, skritih aspektov te družbe, ki so večinoma utopljeni v podzvesti, in seveda, ni lahko spregledati, spoznati se kot v zrcalu. Ko govori ima dva različna glasova, enega svojega, in nenadoma se pojavi drug, kot da je prevzeta od slovenske duše, obrne glavo, pogleda na stran in govori z mišljenjem navadnega slovenskega državljana. Zelo je zanimiv vtis, ki ga napravi ko govori.«

Rok Fink

Nove predstavitve

Znova bodo predstavljeni v Buenos Airesu in okolici prevodi slovenskih avtorjev. Založba »Libros de la Talita dorada« je namreč izdala sledeča dela: Saša Pavček, *Víste con un beso*; Tone Pavček, *12 poemas*; in Marjan Strojman, *El libro azul y otros poemas*.

S prisotnostjo Saše Pavček, bodo predstavitve v sledečem redu:

23/8 ob 20.00, La Scala de San Telmo, Pasaje Giuffra 371, San Telmo.

24/8 ob 18:00, Centro cultural Allegro ma non troppo, La Merced 322, Ensenada, Prov. de Buenos Aires. (blizu La Plate).

26/8 ob 18:00, editorial Libros de la Talita Dorada, calle 471 y 29 N° 3429, City Bell, Prov. de Buenos Aires (blizu La Plate).

28/8 ob 19:00, Casa de la Lectura, Lavalleja 924, Villa Crespo, CABA.

G. JOŽE
RAZMIŠLJA

Nikoli
prepozno

Gre za učenje, izobraževanje in usposabljanje, ki ni nikoli prepozno. Ni važna starost. Učenje je potrebno tako starejšim, kakor tudi mladim. To je povedano v besedah, da se ljudje stalno učimo. Vsi! Starejši od mladih in obratno. Pri tem ni važna šolska doba in tiste šolske klopi, v katerih smo prejeli prvo učenje in prvo znanje. Šola, kot stavba, je že za nami. Življenje pa je stalna šola in leta nas vse in stalno učijo.

Zato ni izobraževanje in šolanje nikdar prepozno. Papež Pij XII. je začel učenje ruskega jezika pri osemdesetih letih svojega življenja. Čutil je potrebo, ne za sebe, ampak za vse človeštvo, posebno za Rusijo in se ni ustrašil truda, ker je upal in verjel v spreobrnjenje Rusije, kot je napovedala Marija v Fatimi.

Učenje, izobrazba in kultura postavijo človeka v nedosegljivo višino.

Tisti, ki to poznajo pravijo, da z vsem znanjem in učenjem, izrabi človek samo eno tretjino sposobnosti svojega razuma. Ostali dve tretjini sposobnosti pa spita neizrabljeni spanje pravičnega in čakata, da bi jih izrabili.

Kako daleč bi namreč prišli v poznanju in izrabljanju veselja za dobro vsega človeštva, če bi človek uporabljal vse svoje možgane za dobro. Če bi se res hotel učiti, izobraževati in izpopolnjevati vse svoje življenje.

Zelo važna za vse starosti je kultura izobraževanja. Človek je namreč to, kar je, kar zna, kar ve in kolikor kulture ima, ne pa to, kar ima materialnega.

V ta namen smo prejeli talente in sposobnosti in jih moramo izrabiti. Bogu je všeč naše prizadevanje, ne pa naša naveličanost in naša zaspanost.

Nikoli ni prepozno. Kar nismo mogli ali hoteli doseči v preteklih letih, izrabimo čas našega sedanjega in prihodnjega življenja v isti namen.

Ker ni nikoli prepozno, naj nam vsem služijo naše in tuje izkušnje, ko se iz njih učimo za prihodnost.

OB 65-LETNICI NASELITVE

Brezdomci so našli nov dom v Argentini

Janez Hladnik

V koledarju Svobodne Slovenije za leto 1949, se ko so v buenosairesko pristanišče še prihajale ladje s slovenskimi protikomunističnimi begunci, je g. Janez Hladnik napisal svoje spomine na dni, ko se je odločala njihova naselitev v Argentini. Z veseljem jih bomo objavili v tej in naslednjih številkah, kot hvaležen poklon njemu in prispevek za osveženje zgodovine.

Dolgo se ni mogel razkadi-ti dim, ki je zavil vso Evropo v črno sovraštvo zadnje vojne. Časopisna poročila so nam pač povedala, da je Hitler zginil, da je Trst osvobojen, da partizanske čete preganjajo še zadnje

ostanke nemške vojske - da se zadnji ostanki »domobrancev« še bore v državski dolini proti osvobo-

dilni vojski ...

Med vrstami je bilo brati, da se nekaj hudega godi na slovenski zemlji in s slovenskimi begunci. Povod tej misli je dala novica o »škofu-beguncu« in o protestni spomenici slovenskega Narodnega odbora na Koroškem glede nasilnega vračanja beguncev.

Kdo so begunci, kdo so vrnjeni, kdo je bil poklan, to vse je ostalo zavito v skrivnostno temo.

Iz domovine so prihajala redka pisma, ki pa niso povedala drugega kot to, da mnogo ljudi pogrešajo. Jaz nisem dobil vse do oktobra 1945 nobenega glasa. Šele tedaj, po čudnih ovinkih mi pride slednjič po Rdečem Križu glas od moje sestre v begunstvu, toda brez naslova, na katerega bi mogel odgovoriti.

Mesece je še trajala ta nejasnost. Ravno na Novo leto 1946 pa mi je poslal č. g. Franc Gabrovšek iz Severne Amerike kopico pisem, namenjenih rojakom v Argentini, večinoma brez naslovov. Tudi sem dobil pismo, ki mi je prineslo dovolj pojasnil. Izvedel sem slednjič, kaj se je doma zgodilo in kaj se še godi, s toliko gotovostjo, da sem mogel z vso resnico na dan.

Tedaj je postala ogabna psov-

ka o »izdajalcih s krvavimi rokami« in »nekaj so že zagrešili« tista atomska bomba, s katero so rdeči agenti skušali ubiti vsako možnost streznjenja med ljudmi.

Čeprav je večina še vedno prav mislila, je ostalo le malo tistih, ki so si pravo upali povedati. Proti plohi pisem, ki so tedaj deževala iz domovine, kjer so navdušeni ofarji vse naprej podarjali, da je »izdajalce treba pobiti«, »da je vsak sam tudi izdajalec, če jim kaj pomaga«, je bilo težavno delo za pomoč beguncev.

Med tem so pisemske zveze postale redne. Kmalu so začele deževati prošnje znancev in neznancev, da bi radi prišli v Argentino.

Že leta 1944 mi je pisal č. g. Gabrovšek, da moramo misliti na nekaj tisoče Slovencev, ki bodo v slučaju Titove zmage begunci, če se bodo mogli rešiti. Nisem si upal misliti na to, da bi jim iskal mesta v Argentini. Gospodarski pogoji niso bili ugodni. Pač pa sem po preudarjanju in posvetu s č. g. Mirkom Rijavcem, salezijancem v Ecuatorju iskal način, kako preskrbeti morebitnim beguncem dom v Ecuatorju.

Iz tiste bežne misli je nastala

bridka resnica. G. Gabrovšek mi je sporočil, da je za vsako ceno treba iskati beguncem novo domovino. Toda kje?

Iskal sem stikov v Peruju, bil sem v Chile, poizvedoval v Paraguaju. Povsod je izzvenelo, da ta imigracija ni zaželena. Edino Bolivija je kazala voljo, in pozneje tudi Ecuador, toda ko smo prišli na konkretne probleme, se je vse razblinilo v nič.

Pomagajte nam v Argentino!

Tako se je glasila formalna prošnja dr. Kreka v marcu l. 1946. Tedaj so se začela moja pota na Dirección de Migraciones in Ministerio de Agricultura. Ljubeznivo me je sprejel generalni ravnatelj in prav po otroško smo snovali načrte za ustanavljanje kolonij z begunci. Toda vse je ostalo pri načrtih. Pač sem dobil nekaterim posameznikom pravico prihoda v Argentino, toda treba je bilo najti način, kako pripeljati vso begunsko družino v Argentino.

Tako so minevali meseci. Naročili so mi, naj sestavim odbor, naj naredimo to, naj storimo ono ... Našel sem šest zaupnih mož, ki so dali svoja imena in tako

smo postavili nekaj formalne podlage za vse delo, toda bil je že zopet mesec oktober, ne da bi v resnici prišel en sam naš begunec in ne da bi bil načelno rešen en sam problem.

Tedaj sem se zatekel do ministra de Salud Pública dr. Ramona Carrillo-a, ki me je že ob drugi priliki prijazno sprejel. Tudi to pot je prisluhnil moji prošnji.

Avdienza pri predsedniku republike

Gospod minister mi je obljubil, da mi bo preskrbel avdienco pri predsedniku republike gen. Peronu. In res! 20. novembra 1946 me je sprejel predsednik republike gen. Juan D. Perón.

Ni bil najin razgovor dolg. Saj je bil o vsem še obveščen. V kratkih besedah sem mu povedal še sam, za kaj gre, mu izročil pripravljeno spomenico, nato pa je on spregovoril: »Jaz hočem, da ti ljudje pridejo v Argentino. Povejte jim pa, naj svoje stare prepire puste v Evropi.«

Nato me je predstavil edekanu in mi naročil, naj nadaljnje stvari uredim kar z njim.

(Dalje prihodnjič)

NOVICE IZ SLOVENIJE

CENE IN BREZPOSELNOST

V Sloveniji so se cene življenjski potrebščin julija v primerjavi z junijem v povprečju znižale za en odstotek, medtem ko so se cene na letni ravni zvišale za 2,4 odstotka, je objavil državni statistični urad. Julija so bile nižje predvsem cene obleke in obutve, zdravja ter hrane in brezalkoholnih pijač. Število registriranih brezposelnih v Sloveniji se je julija na mesečni ravni zvišalo, potem ko se je pet mesecev pred tem zniževalo. Registriranih je bilo 106.896 brezposelnih, kar je 1,2 odstotka več kot junija in 0,6 odstotka manj kot julija lani.

TUDI BIVŠIM POSLANCEM SO ZATEGNILI PAS

Začela je veljati novela zakona o poslancih, ki skrajšuje čas prejemanja poslanskega nadomestila po koncu mandata in znižuje njegovo višino. Med nekdanjimi poslanci, ki so prejeli nadomestilo po zaključku mandata, se jih je s sredo sedem upokojilo. Nadomestilo tako prejema še 28 poslancev, od tega se bo šestnajstim pravica do prejemanja nadomestila iztekla 22. avgusta.

ZNIŽANJE OCENE

Bonitetna agencija Moody's je v četrtek spet znižala oceno kreditnega dolga Sloveniji, in sicer za tri stopnje na Baa2, obete za naprej pa je ohranila negativne. Kot glavni razlog za znižanje ocene je Moody's navedel težave slovenskih bank, ki potrebujejo dodatne dokapitalizacije. Za podoben korak se je odločila tudi agencija Standard & Poor's (S&P); ta je oceno znižala za eno stopnjo, z A+ na A, obete za naprej pa ohranila negativne. Med razlogi za znižanje je navedla naraščajočo politično polarizacijo in pomanjkanje konsenza med koalicijskimi političnimi strankami, kar predstavlja tveganje za načrtovane strukturne reforme v državi, pa tudi težave bančnega sistema.

SUŠA IN POŽAR NA SVETI GORI

Gasilcem je ob pomoči dveh helikopterjev Slovenske vojske in tudi italijanskega helikopterja ter letala canadier, vendarle uspelo omejiti velik požar, ki je izbruhnil na Sveti gori. Požar se je širil na severnem delu proti Grgarju, kjer je teren za gasilce skoraj neprehoden. Kasneje se je začel umirjati.

PO SVETU

VERSKA SVOBODA

Urad zunanjega ministrstva ZDA za demokracijo, človekove pravice in delo je prejšnji teden objavil Mednarodno poročilo o verski svobodi za leto 2011. Njegovo osrednje sporočilo je, da je verska svoboda v svetu naredila korak nazaj. Zaskrbljujoč je porast antisemitizma po svetu pa tudi porast uporabe zakonov o bogokletju, na osnovi katerih v posameznih državah omejujejo pravice verskih manjšin. Ameriška zunanja ministrica Hilary Clinton ugotavlja, da pomanjkanje verske svobode lahko ustvarja ozračje strahu in sumničenja, ki slabi povezanost in solidarnost v družbi ter odtuja državljane od njihovih voditeljev. Po njenih besedah se je še kako potrebno zavzemati za versko svobodo. Poročilo sicer omenja, da s propadom starih režimov v arabskih državah prihajajo v ospredje napetosti med verskimi skupnostmi. Dolej zatirane verske skupnosti si želijo več svoboščin, večinska verstva pa jim tega ne priznava. Poročilo še ugotavlja, da napetosti med drugače mislečimi naraščajo tudi v nekaterih evropskih državah. Naraščata tudi antisemitizem in zanikanje pravic muslimanov.

SIRIJA

Sirske režimske sile so tudi v ponedeljek silovito obstreljevale severne predele strateško pomembnega sirskega mesta Alep, pri čemer je bilo ubitih več ljudi, med njimi poveljnik upornikov. Aktivisti znova poročajo o pokolu, za katerega naj bi bil kriv režim predsednika Bašarja al Asada. V pokrajini Hama je bilo ubitih 40 ljudi, medtem ko je v Damasku poslopje sirske državne televizije pretresla močna eksplozija. Sirski minister za informiranje je odgovornost za napad pripisal Katarju, Savdski Arabiji in Izraelu, ki naj bi podpirali upornike in podpihovali vstajo v Siriji.

IZJAVE

Potem ko je italijanski premier Mario Monti za nemško revijo Der Spiegel evropske voditelje pozval k utrjevanju moči za hitre odločitve in k ohranitvi nadzora nad parlamenti, je nemški zunanji minister Guido Westerwelle opozoril, da krize ne gre reševati mimo nacionalnih parlamentov. Monti namreč meni, da bo zavezanost vlad odločitvam parlamentov povečala verjetnost

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI
BUENOS AIRES

Vsi rojaki, posebej še mladina, so vabljeni, da se udeležijo desetega Socialnega dne, ki se bo vršil v nedeljo, 12. avgusta 1962 v Slovenski hiši s pričetkom ob 8. uri zjutraj. Ob uri bo sv. maša potem pa sledijo predavanja gg. prof. dr. Ignacija Lenčka, Rude Jurčeca in Marka Kremžarja.

Na občnem zboru Zveze slovenskih srednješolcev dne 29. julija v Buenos Airesu je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Andrej Duh, podpredsednik Boštjan Petriček, tajnik Jože Moze-tič, blagajnik Tone Mozetič, za odbornika pa Jože Vombergar in Jože Ziherl.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. v družini Marka Kremžarja in njegove žene ge. Pavle roj. Hribovšek, se je rodila hčerka. Družino Avgusta Horvata in njegove žene ge. Francke roj. Žebre je razveselila tudi hčerka. V družini Jožeta Škulj in njegove žene ge. Ane roj. Mohar so dobili sina Marka-Matijo; srečo v družini Janeza Jenka in njegove žene gospe Angele roj. Rogelj, je povečala hčerka. Hčerko so pa dobili tudi v družini Jurija Puhek in njegove žene ge. Ivanke roj. Peršin. Pri krstu je dobila ime Kristina. Srečnim družinam naše čestitke.

Poroka. V soboto dne 4. t. m. sta sklenila zakonsko zvezo v župni cerkvi v San Justo Tone Krajnik in gdč. Marinka Poglajen. Poročne obrede s poročno večerno sv. mašo je opravil ženinov sošolec g. župnik Marko Mavrič. Za priči sta bila: ženinu njegov brat Jože Krajnik, nevesti pa njen stric Matevž Železnikar. Novemu zakonskemu paru želimo v novem življenju obilo sreče in božjega blagoslova!

SAN MARTIN

V nedeljo, 5. avgusta se je vršil ustanovni občni zbor odseka SDO v San Martinu. Zbralo se je 22 deklet. ... Predsednica Jelka Potočnik, podpredsednica Meta Havelka, tajnica Stanka Marinček, blagajničarka Janika Potočnik, kulturna referentka Meta Pavlovčič, športna referentka Marinka Kovač ter gospodinja Mateja Marinček. Kot delegatinje za centralni odbor SDO pa so bile izvoljene: Meta Smersu, Meta Duh, Marija Dimnik, Marija Jenko in Meta Hrovat.

MORON – CASTELAR

V nedeljo, 5. avgusta je priredil odsek SFZ na Slovenski pristavi, svojo prvo javno prireditve. Mladino od blizu in daleč je povabil na »Veseli popoldan«, kot so dali ime čajanki z glasbenim in zabavnim sporedom.

Svobodna Slovenija, 9. avgusta 1962 - št. 32

zloma Evrope, Westerwelle pa je prepričan, da je vloga poslancev ključnega pomena in da je v času negotovosti v Evropi ne gre podcenjevati. Kritičen je bil tudi vodja poslanske skupine nemške vladajoče Krščansko-demokratske unija Volker Kauder. Zatrnil je, da morajo vse evropske reforme, ki Bruslju dajejo dodatno moč, še vedno spoštovati vlogo nacionalnih parlamentov.

HIROŠIMA

Ob 67. obletnici uničujoče atomske bombe, ki je 6. avgusta 1945 razdejala japonsko Hirošimo, se je v Parku miru zbralo nad 50 tisoč ljudi. Osrednje sporočilo spominske prireditve je bil poziv k odpovedi jedrskemu orožju in jedrski energiji nasploh. Tragedijo Hirošime in Nagasakija, ki je doživel podobno usodo nekaj dni zatem, so tokrat povezali z lansko katastrofo v Fukušimi.

RESUMEN DE ESTA EDICION

NOMBRAMIENTO PARA REBULA

El presidente italiano Giorgio Napolitano distinguió al escritor esloveno de Trieste Alojz Rebula con la Orden al merito de la República Italiana en el grado de Caballero de Gran Cruz, la segunda condecoración más alta del Estado Italiano. Seguramente influyó la gran notoriedad del proyecto Rebula que llevó a cabo Knjižnica Dušana Črneti y la editorial Edizioni San Paolo de Milan. Este proyecto cultural se basa en la traducción de tres obras de Rebula al idioma italiano. El escritor recibió el aviso de la condecoración en su 88 cumpleaños. (Pág. 1)

EL EMBAJADOR MENCIN EN TUCUMAN

Aprovechando la visita oficial prevista del embajador esloveno Tomaž Mencin a la provincia de Tucumán, él mismo quiso reunirse con los eslovenos que viven en el Noreste argentino. El curso Janez Evangelist Krek (que se dicta en Tucumán, cuya directora es la Ing. Ana Zakelj) tomó la posta y fue el encargado de convocar a los eslovenos y organizar la reunión que se desarrolló en el Ente Provincial del Turismo sito en la capital tucumana. A la cita pudieron asistir cerca de 60 eslovenos y sus descendientes, quienes oyeron las palabras del Embajador y el acto cultural que prepararon los alumnos del curso mencionado. En la crónica destacan las presencias del profesor universitario de termodinámica Markoc, ya retirado, y del Ing. Sircelj ex director de los talleres ferroviarios de Tafi Viejo, ambos octogenarios nacidos en la Argentina. La familia Cekada viajó 500 km para la reunión. Estuvieron también representantes de las familias Telic Muhic, Draksler, Ferjancic, Cigale, Pobersnik, Strehar, Cotic, Rudolf, Suklje y Bostjancic. (Pág. 3)

SAN JUSTO

En la misa del domingo 1º de julio próximo pasado, el coro esloveno de San Justo, agradeció a Dios el don de cantar y las experiencias vividas durante la gira que realizó por Eslovenia, entre otros destinos. Luego, en el centro esloveno de San Justo compartieron sus anécdotas con los presentes a través de fotografías y recortes periodísticos, además de las impresiones personales de los integrantes del coro. La directora del coro Prof. Andrejka Selan Vombergar y Andrej Selan, fundador del mismo, recibieron un ramo de flores en señal de gratitud por su trabajo y dedicación. (Pág. 3)

JULIA SARACHU

En diálogo con la escritora, poeta y traductora Julia Sarachu (una de las fundadoras de la editorial Gog y Magog), nos relató sus impresiones del viaje a Eslovenia, que emprendió gracias a una invitación del Centro para la literatura eslovena a formar parte del Taller de traducción en Sežana. El grupo de trabajo estuvo conformado por siete traductores de distintos países. Considera que la experiencia en el taller fue única y muy provechosa. Junto al artículo se detallan las fechas, horarios y lugares en los que se presentarán algunas traducciones de autores eslovenos en Buenos Aires y Capital. De más está decir que están bienvenidos. (Pág. 4)

CUATRO MEDALLAS

Hasta el cierre de esta edición, la delegación eslovena en los Juegos Olímpicos Londres 2012 obtuvo cuatro medallas. Cronológicamente, la primera en obtener la medalla de oro fue la judoca Urška Žolnir. Los remeros Iztok Čop y Luka Špik se ubicaron en tercer lugar en la final de doble scull y se llevaron la medalla de bronce (durante gran parte de la competencia estuvieron en primer lugar, pero al final llegaron centímetros antes de los remeros argentinos Suarez y Rosso). La tercera medalla llegó de la mano del tiro olímpico. Rajmund Debevec obtuvo el bronce en la categoría rifle posición tendida 50 metros. El atleta Primož Kozmus, logró la segunda posición en lanzamiento de martillo y recibió la medalla de plata. Diez de los atletas eslovenos que fueron a competir a Londres, se clasificaron entre el 6º y 10º puesto en diversos deportes. (Pág. 6)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Franci Znidar / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com Za Društvo ZS: Franci Žnidar / Urednik: Tone Mizerit

Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Jožejka Debeljak Žakelj, Kristina Jereb Qualizza, Marko Vombergar, Metka Mizerit in Rok Fink. Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 500.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 635.-; beli papir \$ 710.-; Bariloche; \$ 560.-; obmejne države Argentine, 215.- US dol.; ostale države Amerike, 225.- US dol.; ostale države po svetu, 235.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 165.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS. Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebné) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

TTS VIAJES
 Alenka Vivod
 5294/3884
 155/660/0859 - avivod@ttsviajes.com
GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBODRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel./Fax: 4602-7386.

E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683
 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

PORAVNAJTE NAROČNINO!

OBVESTILA

SOBOTA, 11. avgusta:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
Ob taktu barv X v San Martinu

NEDELJA, 12. avgusta:
Mladinski dan v Slomškovem domu

ČETRTEK, 16. avgusta:
ZSMŽ San Martin vabi na mesečni sestanek v Domu ob 16h. Govoril bo g. Franci Markež o Vtisih iz Indije. Vsi prisrčno vabljeni!

SOBOTA, 18. avgusta:
Celodnevno mladinsko srečanje Mladi val Igra »Namišljeni bolnik«, ob 20. uri v Našem domu.

NEDELJA, 19. avgusta:
Romanje v Lourdes, ob 15. uri v gornji cerkvi.

ČETRTEK, 23. avgusta:
Izredna seja Medorga-

Po uvodnem zlatu **Urške Žolnir** so slovenski športniki prispevali v skupno košaro še tri medalje.

Najprej sta v dvojnem dvojcu priveslala bronasto medaljo **Iztok Čop** in **Luka Špik**. Nekaj časa sta bila celo na prvem mestu, a proti koncu ostala brez moči, da bi preprečila prehitevajoča čolna. Argentini-

ski čoln pa je pristal tik za njima.

Njima je sledil strelec **Rajmund Debevec**, ki jo enako medaljo osvojil s streljanjem na 50 m leže z malokalibrsko puško.

Zadnjo (zaenkrat) je osvojil z metanjem kladiva **Primož Kozmus**, ki je to pot s precej krajšim metom kot v Pekingu prejel srebrno.

Deset se jih je uvrstilo med 6. in 10. mestom. Če je res, da so trenerji in atleti imeli v mislih osem možnih medalj, so za enkrat prišli na polovico, a čas in panoge se hitro iztekajo.

CARAPACHAYSKA MLADINA IŠČE

NOVE KULTURNE REFERENTE

SLOVENCİ IN ŠPORT

PRESELILA STA SE

Slovenski nogometaš Milivoje Novaković bo kariero nadaljeval v japonski J-league pri klubu OmiyaArdija. Kot so sporočili iz Kölna, so 33-letnega nogometaša posodili na Japonsko, tam pa bo ostal do decembra. Glavni razlog je, da bo Köln, ki je izpadel iz prve lige, na ta način privarčeval del plače, ki je namenjena slovenskemu napadalcu.

Slovenski košarkarski reprezentant Boštjan Nachbar bo kariero nadaljeval pri nemškem BroseBasketsu. Kot poroča uradna stran nemškega državnega in pokalnega prvaka, je izkušeni slovenski krilni igralec z moštvo iz Bamberga podpisal enoletno pogodbo.

NI GA V LONDONU, JE PA ZMAGAL V PEKINGU

Slovenski teniški igralec Grega Žemlja je zmagovalac turnirja challenger v Pekingu z nagradnim skladom 75.000 dolarjev. Za peti tovrstni osvojeni turnir v karieri je 25-letni Žemlja v finalu premagal domačega igralca DiVuja (6:3, 6:0). Kranjčan je za naslov prejel sto točk za lestvico ATP, na kateri se bo prvič v karieri prebil med prvih sto igralcev na svetu.

MURA ZMAGALA - NA MIZI

Evropski nogometni zvezi ni ušel podatek, da bi moral eden izmed igralcev Arsenal na tekmi z Muro zaradi kazni počivati. A ni, zato je Mura dobila tekmo za zeleno mizo s 3:0. Komedija zmešnjav je srčne Prekmurce nagradila z nepričakovanim darilom, še kako dragoceno zmago v Kijevu. Resda priigrano »na zeleni mizi«, ki pa je Muri 05 zagotovila sladke težave pred povratno tekmo v Mariboru. Mura je v torek prejela uradni dokument, v katerem je disciplinska komisija Uefe zapisala, da je prvo tekmo registrirala s 3:0 v korist slovenskega prvoligaša. Slovenskemu predstavniku se nasmihajo nastop v odločilnem krogu kvalifikacij za nastop v skupinskem delu lige Europa. Nekaj, na kar po prepričljivem porazu Mure 05 v Kijevu niso pomislili tudi najbolj optimistični navijači.

Štipendije za izseljence

V Uradnem listu RS je bil objavljen **Javni razpis za dodelitev štipendij za študij v Republiki Sloveniji za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu** za študijsko leto 2012/2013, ki ga razpisuje Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije. Vlada RS je na svoji 23. redni seji dala soglasje k pogojem in višini štipendije za Slovence v zamejstvu in Slovence po svetu. Višina razpoložljivih sredstev za štipendije po tem javnem razpisu za študijsko leto 2012/2013 znaša 500.000,00 EUR. Višina osnovne štipendije za študijsko leto 2012/2013 znaša 150,00 EUR mesečno oziroma 1.800,00 EUR za celo študijsko leto. Na podlagi razpisa bo predvidoma podeljenih 150 štipendij.

O pogojih prijave si lahko preberete na spletni strani Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije (www.sklad-kadri.si).

Na Vojskem že 16. tabor otrok

Od 28. julija do 4. avgusta je na Vojskem nad Idrijo potekal tradicionalni tabor slovenskih otrok, ki ga je organiziral Svetovni slovenski kongres oz. njegova Slovenska konferenca.

Na taboru je bilo 44 otrok iz Hrvaške, Srbije, BiH, Avstrije, Italije, Švedske, Nemčije in Anglije, je povedala Jelena Malnar, svetnica Slovenske konference SSK. Posebnost je, da prizorišča tabora menjajo, tako da otroci spoznajo različne slovenske

pokrajine. Dopoldne poteka pouk slovenskega jezika, ki ga imajo učiteljice iz tamkajšnjih šol. Želijo si namreč, da bi otroci izpopolnili znanje slovenščine. Popoldne pa imajo različne športne igre in družabne dejavnosti, tako da se otroci med seboj spoznajo, družijo in navežejo stike.

Z otroki govorijo v slovenščini, če otrok ne razume, pa se sporazumevajo v njegovem jeziku. Kot je še povedala Jelena Malnar, se otroci radi vračajo na tabor.

Nepridipravi vlomili v cerkev

V Argentini se zelo pritožujemo zaradi nenehnih ropov in kraje, a tudi v Sloveniji niso popolnoma varni. Niti cerkve ne. V župnijsko cerkev v Mokronogu so namreč pred dnevi vlomili nepridipravi. Policisti so, potem ko so nekaj minut pred polnočjo prejeli klic, hitro posredovali in pri kraji ujeli tri moške. Bili naj bi njihovi stari znanci, saj so jih v preteklosti že večkrat obravnavali zaradi podobnih kaznivih dejanj.

Sumljivo dogajanje v bližini župnijske cerkve v Mokronogu je zaznal sosed in deset minut pred polnočjo o tem obvestil policijo. Na kraj so najprej prispeli sevniški policisti, odzvali pa so se tudi trebanjski in novomeški policisti ter prometna patrulja. Že pred cerkvijo so prijeli 34-letnika, ki je čakal pri osebnem avtomobilu, v cerkvi so nato zalotili še moška, stara 34 in 32 let. Odvzeli so jim prostost in jih pridržali, s kazensko ovadbo jih bodo privedli k preiskovalnemu sodniku.

Župnik Klavdio Peterca je pojasnil, da je šlo le za majhen vlom, ki skoraj ni vreden omembe, saj bi, če bi moškimi podvigi uspeli, verjetno odnesli le nekaj drobiža.

Kot je še dodal v pogovoru, je bil to prvi vlom v cerkev v Mokronogu, so pa nepridipravi že trikrat vlomili v tamkajšnje župnišče. Vlomljeno je bilo tudi že v nekaj podružnic. V sami trebanjski dekaniji, v katero sodi župnija Mokronog, so po besedah Peterce vlomi precej pogosti, a tarča tatov so običajno župnišča. »Bojim se, da zato, ker mediji vztrajno ponavljajo zgodbo o velikem bogastvu Cerkev. Če se to ponavlja, ljudje temu verjamejo. So pa bili vedno vsi, ki so vlomili v cerkev ali župnišče, razočarani, saj nihče ni odšel z omembe vrednim plenom.«

Peterca je še dejal, da je bil vesel hitrega ukrepanja policistov, ki jih bo tudi pisno pohvalil. Take pohvale pa so v Argentini bolj redke ...

OSEBNE NOVICE

Krst

4. avgusta je prejela zakrament sv. krsta v župnijski cerkvi sv. Lovrenca na Bizelskem **Cintia Špeljak**, prvorojenka Davida in Gabrijele Qualizza. Krstil jo je župnik Vlado Leskovar, botrovala pa sta stric Dejan Špeljak in teta Nataša Qualizza. **Srečni družini iskreno čestitamo!**

Novi diplomant

Dne 31. julija je na Universidad Nacional de Lomas de Zamora, Facultad de Ciencias Sociales, uspešno dokončal študije

in diplomiral **Andrej Bernard Grilc** ter prejel naslov Licenciado en Relaciones Públicas.

Novemu diplomantu iskreno čestitamo!

VALUTNI TEČAJ V SLOVENJI 7. avgusta 2012

1 EVRO	1,24 US dolar
1 EVRO	1,243 KAD dolar
1 EVRO	5,80 ARG peso

SLOVENSKI KOTIČEK Slovenija na televiziji

Pričetek v soboto 18. avgusta na Kanalu Argentinisima Satelital vsako soboto ob 16:30 uri na spletni strani: www.argentinisimatv.com.ar
 facebook: Rinconcito Esloveno
 Informacije: Turismo Bled 4441-1264/65